

ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ГУМОРУ В АУДІОВІЗУАЛЬНІЙ ПРОДУКЦІЇ

Чубей А.В.

зр. МАУП-15

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.пед.н, доцент Куца О.І.*

Сучасний світ насичений аудіовізуальною продукцією, яка стала невід'ємною складовою нашого щоденного життя. Популярність цього виду розваги значно зросла завдяки розвитку інтернету, стрімінгових платформ, телебачення та кінематографу. В даному контексті створення комічних ситуацій та гумористичних ефектів стає важливим аспектом мистецтва, що приносить задоволення та розважає глядачів. Кінопродукція є чудовим прикладом того, як використання мови, жестів, анімації та звуку може створювати гумор та комічні моменти, роблячи їх доступними аудиторії будь-якого віку. Проте, процес відтворення комічного в аудіовізуальній продукції призводить до численних труднощів, пов'язаних з перекладом та відтворенням гумористичних аспектів в різних мовах та культурах.

Метою розвідки є описати особливості відтворення гумору у кінопродукції.

Насамперед зазначимо, що гумор трактуємо як «художній прийом у творах літератури або мистецтва, заснований на зображенні чого-небудь у комічному вигляді... гумор – це доброзичливо-глузливе ставлення до чого-небудь, спрямоване на викриття недоліків» [3].

Засоби комічного в аудіовізуальних творах можуть бути дуже різноманітними і охоплюють не лише мовні аспекти, але й використання предметів та їх деталей. Інколи гумор заснований на мовному гротеску, який включає в себе такі прийоми, як іронія, контраст, гіпербола, літот, метонімія та інші лінгвістичні засоби [1, с. 58]. Ці прийоми надають сценам комізму, який робить аудіовізуальні твори захопливими для глядачів. Але комічний ефект не завжди ґрунтується на мовній грі – ситуативні прийоми комічного також важливі [2]. Наприклад, комічне перебільшення (гіпербола) і применшення (літота) допомагають підсилити гумористичний ефект відтворених подій. Крім того, манери непорозуміння та несподіванки використовуються для створення комічних ситуацій, і вони, хоч і пов'язані з мовною взаємодією персонажів, менше залежать від окремих лінгвістичних елементів, а більше від спільної взаємодії та динаміки персонажів у конкретній ситуації.

В аудіовізуальних текстах сенс впливає з кожного елемента, здатного нести в собі значення. Таким чином, він може виникати як з вербальних елементів, так і з невербальних, таких як зображення, звуки, музика тощо. Важливо враховувати, що культура також відіграє важливу роль у створенні гумору. Сприйняття гумористичних елементів може суттєво відрізнятись в різних культурах і суспільствах. В цьому контексті перекладач повинен бути обізнаним не лише зі структурою мови, але і з особливостями культурного контексту, що допомагає вірно відтворити гумор у різних культурних середовищах [4].

Переклад гумору є однією з найскладніших справ для перекладачів, і це визначається декількома ключовими аспектами.

По-перше, гумор часто ґрунтується на культурних, історичних та соціальних контекстах, і те, що смішно для однієї аудиторії або в одній культурі, може бути несприйнятним для інших. Засоби створення комічного значно відрізняються в різних мовах та культурах, що ускладнює завдання перекладача.

По-друге, гумор є суб'єктивним явищем. Те, що одна людина вважає смішним, інша може сприймати серйозно. Через цю суб'єктивність, переклад гумору вимагає від перекладача не лише вірної передачі лінгвістичних аспектів жарту, але і розуміння глибинних сенсів і контекстів, які лежать в його основі.

По-третє, ідіоматичні вирази, фразеологічні одиниці та гра слів часто є основою комізму. Ці особливості роблять переклад гумору непростим завданням, оскільки ідіоми та фразеологізми не завжди мають точний аналог у мові перекладу. З цього випливає, що виконання лінгвістично правильного перекладу жарту, може не перегукуватися із особливостями сприйняття цільової аудиторії.

Усі ці аспекти підкреслюють необхідність подальших досліджень та розвитку методів і підходів до перекладу гумору в аудіовізуальних творах. Розуміння глибинних сенсів та контекстів гумору, а також вивчення культурних та лінгвістичних особливостей є ключовими факторами в успішному відтворенні гумористичних аспектів в різних культурних середовищах.

Література

1. Бондаренко К.Л. Мовні засоби створення ефекту комічного в текстах анімаційних творів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. 2009. Випуск 45. С. 57-60.

2. Борисова О.В. Відтворення комічного в англо-українському перекладі як перекладознавча проблема (на матеріалі американських анімаційних фільмів). Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Том 31(70). №1. Ч.3. С. 76-80.

3. Укрліт.org. Публічний електронний лосник української мови. URL: <http://ukrlit.org/slovnnyk/%D0%B3%D1%83%D0%BC%D0%BE%D1%80> (дата звернення: 10.10.2023)

4. Barrera-Rioja Noemí Visual Restrictions in the Translation of Audiovisual Wordplays. The Case of Modern Family. New Voices in Translation Studies. 2023. Vol. 28 No.1. P. 79-104.

ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ГУМОРУ В УКРАЇНОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Швець В. О.

Гр. Ла-21мп

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені
Ігоря Сікорського»

Наук. керівник – д. філол.н., професор Воробйова О. П.

Кожна людина може усвідомити концепт гумору на інтуїтивному рівні – це невід'ємна частина повсякденного життя, тому в словниках визначення гумору є дуже варіативними. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови, **гумор** – це доброзичливо-глузливе ставлення до чого-небудь, чи кого-небудь, спрямоване на викриття вад, або художній прийом у творах літератури або мистецтва, заснований на зображенні чогось, чи когось у комічному вигляді, а також твір літератури або мистецтва, що використовує цей прийом [2]. Гумор за своєю структурою є багатограним явищем, тому підхід до його відтворення у перекладі має враховувати національні, культурні та інші численні особливості. І хоча такий видатний мовознавець як О. Потебня писав, що гумор не перекладний [5, с. 263], сучасні перекладацькі надбання все частіше доводять, що гумор піддається перекладу і перетинає межі.